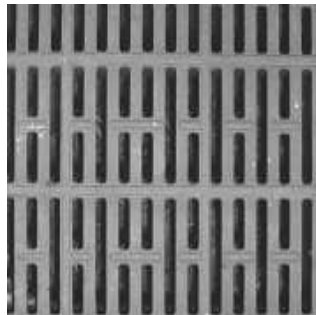

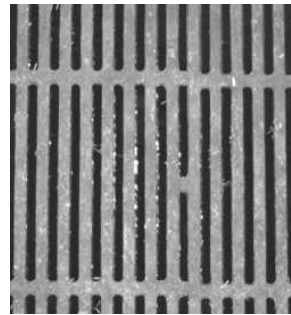

Är det bäst att använda spaltgolv av plast eller gjutjärn i grisningsboxen?

Grisningsboxar som byggs idag kännetecknas av att boxytan till viss del består av spaltgolv. Spaltgolv ger en bättre hygien än öppna gödselgångar eftersom gödseln dräneras ut från boxen. Det ger ett lägre smittryck och en minskad risk för infektioner. Spaltgolv förekommer i olika utföranden vad gäller material, spalt- och stavbredd samt längd på spaltöppningar. Detta ger spaltgolven olika egenskaper och funktion. I denna text beskrivs hur spaltgolv av plast respektive gjutjärn i grisningsboxen (se bilderna) skiljer sig åt med avseende på hygien, hälsa och dödlighet.

Plastspalt

Gjutjärnsspalt

Att spaltgolvet har en god dräneringsförmåga är viktigt, inte minst runt grisning och tidigt i diperioden. Då används ofta stora mängder halm, samtidigt som smågrisarna inte är så aktiva med att trampa ned gödsel på spalten. Den dränerande förmågan skiljer sig åt mellan spaltgolv av olika material. Flera studier har visat att grisarna lättare trampar ned gödsel i boxar med plastspalt i jämförelse med gjutjärnspalt. Dock spelar också spaltbredden och valet av strömmaterial roll för dräneringen. I grisningsboxar måste spaltöppningarnas bredd begränsas till maximalt 11 mm, för att inte smågrisarna ska fastna med benen och skada sig. Det ger sämre dränering av halm och gödsel än större spaltöppningar. Om man upplever problem med dålig dränering kan man prova att ge halm av kortare längd, eftersom den dräneras ut lättare.

I Pig-rapport nr 40 undersöktes hur grisningsboxens golv inverkar på klöv- och benskador hos smågrisar. Det sammanfattades att smågrisarnas klövhälsa var bättre i boxar med spaltgolv av plast, i jämförelse med spaltgolv av gjutjärn. Om gjutjärnspalt används är det viktigt att se till stavkanterna inte är vassa, så att smågrisarna inte skadar sina klövar om de för ner dem i en öppning. I en annan studie undersöktes om smågrisdödligheten påverkades av valet av spaltgolvs-material. Det visade sig inte vara någon skillnad i dödlighet mellan spaltgolv av plast respektive gjutjärn.

Det är inte bara smågrisarna som påverkas av spaltgolvet, utan även suggan. Risken för att suggor ska utveckla bogsår är större på spaltgolv än på helt golv. Risken för bogsår skiljer sig

också åt mellan spaltgolv av olika material. Dock förklaras skillnaderna troligen inte på materialskillnader, utan av variationer i andel öppen spaltyta. En större andel öppen spaltyta gör att suggans vikt fördelas över en mindre yta, vilket ger ett ökat tryck på bogen. Detta ger en ökad risk för bogsår. Detsamma gäller om det förekommer nivåskillnader mellan spaltgolv och övrigt boxgolv och suggan ligger tryckt mot denna kant.

Sammanfattningsvis kan sägas ett spaltgolv av plast är att föredra, eftersom detta ger god hygien och en bra smågrishälsa. Golvets dränerande förmåga påverkas dock även av spaltbredd och risken för bogsår styrs av den totala andelen öppen spaltyta. Därför är det viktigt att väga in dessa faktorer, utöver materialet, då valet av golv ska göras. Sist men inte minst är det också viktigt att golvet är halkfritt. Annars kan suggan lätt halka och skada sig. Hala golv kan också göra att suggan undviker att resa sig, vilket bland annat kan ge ihjälliggningar av smågrisar eller kan bogsår på grund av långa liggtider.

Referenser

Holmgren, N., Mattsson, B., Lundeheim, N. 2007. Inverkan av grisningsboxars golv på klöv- och benskador hos spädgrisar. Pig-rapport nr 40, Svenska Pig.

Sonesson, E. 2004. Inverkar grisningsboxens utformning på produktionsresultatet inom smågrisproduktionen? Pig-rapport nr 30, Svenska Pig.

Westin, R. 2005. Betydelsen av grisningsboxens utformning för hälsa och beteende hos sugga och smågrisar under grisning och digivning - en litteraturstudie. Pig-rapport nr 36, Svenska Pig.

Westin, R., Holmgren, N., Mattsson, B. 2008. Strategisk halmning av grisningsboxar. Pig-rapport nr 41, Svenska Pig.

Ivarsson, E., Mattsson, B., Holmgren, N., Lundeheim, N. 2009. Bogsår- uppkomst och riskfaktorer. Pig-rapport nr 42, Svenska Pig.